

Ο Μπάμπης που δεν παρέδωσε τα όπλα

Ένα απόγευμα σε μια φιλιατρινή αυλή, ο Φ. έκατσε να μου πει μια ιστορία από την Κατοχή και τον εμφύλιο. Μια παλιά ιστορία, κομμάτι μιας άλλης μεγαλύτερης, μπλεγμένης με ζωή, θάνατο, πολιτική, ιδεολογίες, όπλα και πάει λέγοντας. Η ηχώ αυτών των αφηγήσεων όταν ακουστούν είναι σαν απόδειξη του χώρου και του χρόνου, των προσώπων και των λόγων που ακούστηκαν τότε, που ψιθυρίστηκαν, που γίνανε φόβητρο για καταπίεση ή απελευθέρωση για λίγο ή πολύ, ποιος ξέρει· το στίγμα της ιστορίας δεν αποφεύγεται εύκολα, και για τους κομμουνιστές, και για τους ταγματασφαλίτες και για αυτούς που κράτησαν «ίσες» αποστάσεις...

Ο Μπάμπης ο Σπανός λοιπόν (ή νιονιούλης, κάπως έτσι τέλοσπάντων ήταν το παρατσούκλι του), μικρός στο σώμα αλλά χωρίς «μεγαλοποσότητες» φόβου -γιατί, ποιος δεν φοβάται καθόλου;- , πολέμησε Γερμανούς και Ιταλούς.

Μια μέρα τον ψάχνανε, όμως κάποιои φρόντισαν να τον ειδοποιήσουν να φύγει από το σπίτι και να κρυφτεί. Σκαρφαλωμένος σ' ένα κυπαρίσσι, μικρόσωμος όπως ήτανε, είδε το σπίτι του να καίγεται και την οικογένειά του να προσπαθεί να σώσει μέσα από το χαμόσπιτο ό,τι μπορούσε: ρούχα, σεντόνια, διάφορα.

Ο Μπάμπης λοιπόν έτρεχε γύρω-γύρω από τα Φιλιατρά, στη Μεσσηνία δώθε-κείθε, τον κυνηγούσανε γιατί τους έκανε μεγάλες ζημιές αλλά πάντα είχε τον τρόπο να ξεφεύγει, να ξεγλιστράει. Καμιά φορά όμως, απαιτούνταν η βοήθεια των ταγματασφαλιτών που ήξεραν περισσότερο και το απειλητικό τους πρόσωπο ήταν πιο οικείο στους συντοπίτες τους: στη γλώσσα, το σώμα, τις κινήσεις.

Σε μια δόση, λέει, ένας τέτοιος-ταγματσαφάλης ειδοποίησε Γερμανούς στρατιώτες να πάνε σπίτι του και να κάνουν αντίποινα, χτυπήσανε τον πατέρα του μήπως τον καταφέρουν να εμφανιστεί. Όμως ο Μ. άντεχε, δεν εμφανιζόταν, κρυβόταν στα βουνά και κατέβαινε στο χωριό μόλις ήθελε φαγητό, ρούχα, τσιγάρα και οτιδήποτε άλλο χρήσιμο για τους αντάρτες.

Όσοι μπορούσαν τον προστάτευαν, η γειτονιά του κυρίως, ήξεραν ότι ήταν φτωχός και μάλλον έβλεπαν σ' αυτόν αυτό που δεν μπορούσαν να κάνουν, να πολεμήσουν, να ξεγλιστρήσουν και να μείνουν ζωντανοί. Τον έκρυψαν όμως όταν είχε ανάγκη, και τον έκρυψαν καλά, σε πηγάδια, σε χαμόσπιτα, σε κτήματα μακρινά, όπως μπορούσε ο καθένας.

Όταν με τον Εμφύλιο τα πράματα ξεκαθάρισαν, ο Μπάμπης χωρίς ακριβώς να ξέρει, χωρίς να έχει διαβάσει το Κεφάλαιο του Μαρξ και λοιπά κομμουνιστικά εγχειρίδια, πήγε στο βουνό.

Αλλά τι να πρωτοδιαβάσεις άμα σ' έχουν καταδικάσει σε θάνατο και σε ψάχνουνε μια ζωή τα μούτρα του μεταπολεμικού κράτους – από το '22 και μετά έδειχνε τα δόντια του σε εργάτες, «κλέφτες» και ταραχοποιούς...

«Βγήκαμε στο βουνό χωρίς ακριβώς να έχω καταλάβει τι σημαίνει όλο αυτό, μετά κατάλαβα», φέρεται να είχε πει πριν καμιά εικοσαριά χρόνια σε μια παρέα.

Στη Βάρκιζα δεν ήταν από εκείνους που κατέθεσε τα όπλα, μια ζωή στη γύρα δεν επέλεξε να χαλάσει τη «γαλήνη» της συμφωνίας' μετά φυσικά, πήρε τον δρόμο που επεφύλασσε το κράτος για την «παρνομία»: Μακρόνησος.

Ο Δημήτρης Κυριαζής, Ελασίτης και μετά Εαμίτης, γνωστός με το ψευδώνυμο Αστραπόγιανος, αναφέρει ότι ο Μπάμπης ήταν στην ομάδα του Ναπολέοντα Παπαγιαννόπουλου στο Σιδηρόκαστρο.

Υστερόγραφο: στις σημειώσεις από τη συζήτηση με τον Φ. έχω

γράφει, με κεφαλαία κιόλας, το εξής: «**Οι κλέφτες δεν παραδίδουν τα όπλα όπως οι στρατιώτες**». Έσπασα το κεφάλι μου να θυμηθώ σε τι ακριβώς αναφερόμουν, αν το είπε κάποιος μέσα στις αφηγήσεις, αλλά δεν τα κατάφερα. Θεώρησα όμως, όπως και να' χει, ότι έπρεπε να το γράψω, κάτι πρέπει να σημαίνει.